

Forhandlingerne i folketingsåret 1981-82. Nr. 39

Sp. 6176, den 28. 14 1982.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 28. april 1982 om Grønlands forhold til EF.
(Redegørelse nr. R 9).

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

I. Regeringen har den 6. april 1982 modtaget Grønlands landsstyres anmodning om, at der indledes forhandlinger om Grønlands udtræden af EF og samtidige optagelse i den associeringsordning, der gælder for visse britiske, franske og hollandske oversøiske lande og territorier, den såkaldte OLT-ordning.

II. Den 1. januar 1973 tiltrådte Danmark De europæiske Fællesskaber. Grønland blev herved, som en del af Danmark, optaget i EF. Folkeafstemningen den 2. oktober 1972 viste på landsplan et flertal for Danmarks indtræden i EF, hvorimod afstemningsresultatet i Grønland viste et flertal imod.

Tanken om at ændre Grønlands tilknytning til EF blev aktualiseret i forbindelse med etableringen af den grønlandske hjemmestyreordning, der trådte i kraft den 1. maj 1979. Grønland var nu i en situation, som

[Udenrigsministeren]

kan sammenlignes med Færøernes situation ved tiltrædelsen. Det blev under tiltrædelsesforhandlingerne anerkendt, at Færøerne i kraft af den gældende hjemmestyreordning kunne have anden tilknytning til EF end fuldt medlemskab, og resultatet af overvejelserne blev som bekendt, at traktaterne ikke finder anvendelse for Færøerne.

III. Regeringen tilkendegav allerede i forbindelse med nedsættelsen af den grønlandske hjemmestyrekommission, at man ikke ville modsætte sig et eventuelt grønlandsk ønske om at forlade EF efter hjemmestyrets indførelse.

I en erklæring fra daværende udenrigsøkonomiminister Ivar Nørgaard, afgivet i EFs ministerråd i juli 1975, henledes Rådets opmærksomhed på, at der set i relation til spørgsmålet om Grønlands tilknytning til EF ville opstå en ny situation, såfremt en hjemmestyreordning etableredes i Grønland. I erklæringen understregedes, at regeringen ikke ønskede at modsætte sig »et eventuelt grønlandsk ønske om en revision af Grønlands tilknytning til EF, såfremt der i Grønland måtte være flertal herfor«.

IV. Siden hjemmestyrets etablering har spørgsmålet om Grønlands forhold til EF været et væsentligt emne i den politiske debat i Grønland. Grønlands landsting har på sine samlinger i 1980 og 1981 drøftet spørgsmålet og vedtog den 3. april 1981 landstingslov om afholdelse af folkeafstemning om fortsat anvendelse af traktaterne om De europæiske Fællesskaber i Grønland.

Folkeafstemningen fandt sted den 23. februar i år.

Folkeafstemningen var vejledende. Afstemningsresultatet skulle således forelægges for landstinget, der herefter skulle træffe afgørelse om Grønlands eventuelle udtræden af EF og tidspunktet herfor ved fremsættelse af en endelig anmodning herom til regeringen.

Folkeafstemningen gav anledning til en meget grundig og omfattende debat i Grønland om Grønlands fremtidige forhold til EF.

I overensstemmelse med regeringens tilsagn om at ville respektere det grønlandske ønske om selv at måtte afgøre, hvilket forhold Grønland ville have til EF efter gennemførelsen af hjemmestyreordningen, deltog regeringen ikke direkte i debatten, men

bistod med oplysninger af konkret karakter, i det omfang det ønskedes fra grønlandsk side. Regeringen har dog stedse tilkendegivet, at man helst så, at Grønland forbliver i EF, fordi det er opfattelsen, at Grønlands interesser herved bedst varetages.

Regeringen har besvaret en lang række spørgsmål stillet dels af Grønlands landsstyre, dels i folketinget. Spørgsmålene har især drejet sig om de økonomiske følger for Grønland af en eventuel udtræden.

Det er regeringens holdning, at bortfald af EF-tilskud ikke kan begrunde øgede statslige bloktilskud.

Resultatet af den vejledende folkeafstemning i Grønland viste et flertal for Grønlands udtræden af EF. De grønlandske vælgere skulle besvare følgende spørgsmål: »Ønsker du, at Grønland forbliver i EF?« 12.615 personer, svarende til 52,0% af de afgivne stemmer, stemte nej, medens 11.180 personer, svarende til 46,1% af de afgivne stemmer, stemte ja. Valgdeltagelsen var på 74,9%.

Resultatet af folkeafstemningen blev forelagt for landstinget på dettes forårssamling, og den 26. marts 1982 godkendte landstinget, at landsstyret kunne optage forhandlinger med regeringen med det formål at bringe fællesskabstraktaternes anvendelse for Grønland til ophør og med henblik på at søge gennemført, at Grønland bliver omfattet af EFs OLT-ordning.

Landstingets godkendelse var enstemmig, men oppositionspartiet atassut gjorde opmærksom på, at partiets tilslutning ikke måtte ses som en godkendelse af, at Grønland forlader EF. Partiet ønskede at afvente forhandlingsresultatet for på denne baggrund at tage endelig stilling.

Regeringen har løbende holdt de øvrige EF-medlemsstater og Kommissionen underrettet om udviklingen. Rådet og Kommissionen har modtaget en skriftlig orientering om folkeafstemningsresultatet.

V. Fra grønlandsk side ønsker man for det første, at EF-traktaternes anvendelse for Grønland bringes til ophør. Landsstyret har derfor anmodet regeringen om at fremsætte forslag om ændring af de bestemmelser, som definerer traktaternes geografiske anvendelsesområde (EØF-traktaten art. 227, EURATOM-traktaten art. 198 og EKSF-traktaten art. 79).

[Udenrigsministeren]

Fra grønlandsk side ønsker man for det andet, at der samtidig fremsættes forslag om, at Grønland bliver omfattet af EFs associeringsordning for oversøiske lande og territorier (OLT-ordningen), men dog således, at en anden tilfredsstillende ordning søges gennemført, såfremt en OLT-ordning viser sig umulig at opnå. Landsstyret har derfor anmodet regeringen om, at der fremsættes forslag om ændring af EØF-traktaten, således at denne traktats bestemmelser om associering af oversøiske lande og territorier (art. 131-136) kan finde anvendelse for Grønland straks fra udtrædelsen.

Fra grønlandsk side ønsker man, at ændringen i Grønlands status skal finde sted med virkning fra den 1. januar 1984.

VI. Grønlands medlemskab af EF har inddebåret betydelige økonomiske fordele. Ud over den automatiske told- og afgiftsfrie adgang til EFs marked for grønlandske produkter har Grønland således modtaget væsentlige beløb i støtte fra EFs regionalfond, landbrugsfond og socialfond, ligesom der er stillet betydelige midler til rådighed af Den europæiske Investeringsbank. Samtidig har Grønland nydt godt af visse særregler, der enten undtager Grønland fra visse EF-retsakter eller indebærer særlige begunstigelser for Grønland.

Der har efter regeringens opfattelse været vist stor forståelse i EF for de særlige grønlandske forhold og problemer. Det gælder ikke mindst på fiskeriområdet, hvor EF i det store og hele har accepteret, at fiskeressourcer i grønlandske farvande stilles til rådighed for grønlandske fiskere i overensstemmelse med udviklingen i den grønlandske fiskerikapacitet.

Det er da også regeringens indtryk, at man fra grønlandsk side er opmærksom herpå.

Det er imidlertid den grønlandske opfattelse, at en videreudvikling af det grønlandske hjemmestyre bedst kan finde sted, såfremt Grønland står uden for EF. Ikke mindst er det et grønlandsk ønske, at hjemmestyret i højere grad får mulighed for selv at forvalte fiskeressourcerne i de grønlandske farvande.

Den ønskede OLT-ordning indebærer, at EF yder industrivarer fra OLT-områderne frihed for told og kvantitative restriktioner.

Med hensyn til landbrugsvarer, herunder fiskeprodukter, indebærer ordningen, at va-

rer, som efter EFs normale regler kun pålægges told, kan indføres toldfrit fra OLT-områderne. Andre landbrugs- og fiskeprodukter, som efter EFs normale regler pålægges andre afgifter end told, kan indføres fra OLT-områderne efter en ordning, som er gunstigere end den ordning, der gælder for det mest begunstigede tredjeland. Også for landbrugs- og fiskeprodukter er der frihed for kvantitative restriktioner, bortset fra de produkter, som er omfattet af fælles markedsordninger.

OLT-områderne er ikke forpligtede til at yde EF tilsvarende koncessioner, men skal kun behandle EF lige så godt som det mest begunstigede industriland samt undlade at diskriminere mellem EFs medlemslande indbyrdes.

OLT-ordningen indeholder ingen bestemmelser, der regulerer adgangen til fiskeriet.

Regeringen er indstillet på at søge den ønskede optagelse i OLT-ordningen etableret.

Medens forhandlingerne står på, og indtil ny status er opnået, vil Grønland have medlemsrettigheder som hidtil. Regeringen vil søge en løsning på de praktiske problemer, som kan rejse sig i forbindelse med overgangen til ny status.

Grønlands udtræden af EF ændrer intet ved Grønlands statsretlige tilhørsforhold som en del af rigsfællesskabet. Det grønlandske hjemmestyres beføjelser vil således fortsat være som fastlagt i hjemmestyreloven.

Under debatten i Grønland har der da heller ikke været rejst spørgsmål om ændring i det bestående rigsfællesskab. Det er tværtimod fra alle sider understreget, at rigsfællesskabet ønskes bevaret.

Som bekendt ligger ansvaret for rigets udenrigs- og sikkerhedspolitik hos regeringen (grundlovens § 19). Dette er kommet til udtryk i hjemmestyrelovens § 11, ifølge hvilken den danske regering har afgørelsen i spørgsmål, der angår rigets forhold til udlandet. Det er derfor regeringen, der varetager Danmarks interesser også i det europæiske politiske samarbejde (EPS), der som bekendt er et traditionelt udenrigspolitisk samarbejde mellem de ti EF-lande og ikke omfattet af Rom-traktatens bestemmelser. Grønlands udtræden af EF medfører ingen ændring heri.

VII. Om den videre procedure kan det oplyses, at der skal forelægges et forslag i Rådet om ændring af EØF-traktaten, EURATOM-traktaten og EKSF-traktaten, således at

r kun pålæg-
a OLT-områ-
keprodukter,
lægges andre
fra OLT-om-
er gunstigere
for det mest
r landbrugs-
or kvantitati-
e produkter,
lsordninger.
digtede til at
er, men skal
som det mest
undlade at
mslande ind-

agen bestem-
il fiskeriet.
at søge den
gen etableret.
på, og indtil
id have med-
egeringen vil
re problemer,
med overgan-

ændrer intet
sforhold som
grønlandske
iledes fortsat
loven.

har der da
l om ændring
Det er tvært-
at rigsfælles-

et for rigets
os regeringen
ommet til ud-
ifølge hvilken
lsen i spørgs-
til udlandet.
aretager Dan-
pæiske politi-
bekendt er et
narbejde mel-
attet af Rom-
lands udtræ-
ing heri.
dure kan det
s et forslag i
taten, EURA-
ten, således at

[Udenrigsministeren]

disse traktater og de i medfør heraf udstedte retsakter ikke finder anvendelse i og for Grønland efter 1. januar 1984. Grønland skal samtidig optages på listen i EØF-traktaten over OLT-områder, ligesom det skal sikres, at de retsforskrifter, som finder anvendelse for OLT-områderne, kommer til at omfatte Grønland pr. 1. januar 1984.

Såfremt ændringen af Grønlands status skal kunne finde sted pr. 1. januar 1984, er det nødvendigt, at ændringstraktaten undertegnes senest ved årsskiftet 1982-83, idet der må afsættes rimelig tid til gennemførelse af ratifikationsprocedurerne i samtlige medlemsstater.

Regeringen har med henblik herpå og i overensstemmelse med de procedurer, som skal følges ved traktatændringer, opstillet følgende foreløbige tidsplan:

- Efter kontakt med Kommissionen forelægges Rådet forslag til ændring af traktaterne.
- Høring af Parlamentet og Kommissionen iværksættes straks derefter.
- Når høringssvar foreligger, udtaler Rådet sig om afholdelsen af en regeringskonference.
- Traktatændringsforslaget behandles på embedsmandsplan.
- Rådets formand indkalder til og leder en regeringskonference. Konferencen fastlægges ved undertegnelse indholdet af ændringstraktaten (senest ved årsskiftet 1982-83).

Regeringen vil i hele forløbet holde snæver kontakt med landsstyret.

Med hensyn til den interne danske procedure kan det oplyses, at folketinget - når ændringstraktaten er undertegnet - vil få forelagt et forslag til ændring af lov nr. 447 af 11. oktober 1972 om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber, idet denne lov herefter ikke skal gælde for Grønland. Folketinget vil samtidig blive anmodet om i henhold til grundlovens § 19 at meddele samtykke til Danmarks ratifikation af ændringstraktaten.

Efter den ovenanførte tidsplan forventer regeringen, at det nævnte lovforslag vil kunne forelægges til behandling i tinget inden udgangen af folketingsåret 1982-83.

Forhandlingerne i folketingsåret 1981-82. Nr. 40

Sp. 6996, den 6/5 1982.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Forhandling om udenrigsministerens redegørelse af 28. april 1982:

Redegørelse om Grønlands forhold til EF.

[Formanden]

(Redegørelse nr. R 9. Anmeldt 28/4 82. Redegørelsen givet 28/4 82. Anmodning [Meddelelse] om forhandling 28/4 82).

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

De grønlandske vælgere har sagt nej til at forblive i EF, og det er grønlandernes valg, det er det valg, de som et frit folk har ret til at træffe. Socialdemokratiet og regeringen har tidligere erklæret, at vi ville respektere den afgørelse, som grønlanderne måtte træffe. Derfor tager den socialdemokratiske gruppe udenrigsministerens redegørelse til efterretning, og hermed har vi altså klart tilkendegivet, at det er grønlandernes egen afgørelse.

Grønland er medlem af det danske rigsfællesskab, men med hjemmestyreordningens gennemførelse for godt 3 år siden er grønlanderne blevet et selvstændigt folk, der ønsker øget selvstændighed. Grønlanderne har ønsket en associeringsordning, der svarer til den, der gælder for visse britiske, franske og hollandske oversøiske lande og territorier, den såkaldte OLT-ordning.

Socialdemokratiet ønsker for grønlanderne, at de må få en sådan aftale, og vi vil opfordre regeringen til positivt i overensstemmelse med løfterne til grønlanderne at arbejde på en associeringsaftale, der er tilfredsstillende for det grønlandske folk.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Efter at have læst udenrigsministerens redegørelse om Grønlands forhold til EF – og jeg skal takke for den – spørger jeg mig selv, om denne sag nu også er blevet grebet rigtigt an. Regeringen har tilkendegivet, at Danmark ikke vil modsætte sig et eventuelt grønlandsk ønske om efter hjemmestyrets indførelse at forlade EF, og det kan regeringen naturligvis gøre og sige på eget ansvar. Men da ønsket blev fremsat, kunne vi måske noget tydeligere og stærkere have tilkendegivet, at vi beklager det grønlandske skridt, for det gør vi. At Grønland træder ud af EF – hvis Grønland træder ud af EF – betyder ikke rigsfællesskabets opløsning, men det skaber problemer for rigsfællesskabet, og det skaber også problemer for det unge grønlandske hjemmestyre. At det skaber problemer for Danmark, er noget, vi må leve med.

Det var måske nok klogt, at Danmark ikke blandede sig i kampagnen forud for den grønlandske vejledende folkeafstemning, men burde den danske regering mon ikke forud for denne afstemning have gjort det meget mere klart, dels hvilken usikkerhed den skaber for Grønland, dels at specielt grønlandske problemer jo kan og altid har kunnet forhandles med EF? EF har uhyre forståelse for Grønlands særlige stilling. Var det nødvendigt at lade det komme dertil, hvortil det nu er kommet? Jeg tvivler på det.

Så er der udfaldet af den vejledende folkeafstemning. Det blev ikke et overvældende nej til EF. Det blev en så beskeden sejr til modstanderne, at den burde have givet landstinget anledning til overvejelse og regeringen anledning til atter en gang at drøfte tingene i ro og mag med hjemmestyret. Her igen: var og er problemerne så store, at man ikke kunne have taget en runde i Bruxelles? Afstemningen var jo kun vejledende. Vejledte den så klart og entydigt, at andre veje fra afstemningsdagen var aldeles lukkede? Også her har jeg mine tvivl.

Det konservative folkeparti vil naturligvis respektere den grønlandske opfattelse, at videreudviklingen af det grønlandske hjemmestyre bedst finder sted uden for Fællesskaberne. Det kan vi ikke påtage os at vurdere, det må grønlanderne selv tage stilling til. Men ud over, at Grønland ved hjemmestyret altså vil ud af EF, ved ingen i dag, altså heller ikke efter udenrigsministerens redegørelse, det fjerneste om, hvilke vilkår Grønland herefter får for udviklingen af sit hjemmestyre. Vi ved, at store EF-tilskud falder bort, og at Danmark ikke forhøjer bloktilskuddene. Men kan Grønland få en OLT-ordning? Kan en OLT-ordning dække Grønlands behov? Hvad sker der, hvis Grønland pludselig står med store udækkede behov, som vi har sagt at vi ikke vil dække? Det er jo en meget væsentlig del af sagens kerne.

Nu sætter vi det store apparat i gang for at få Grønland ud af EF og med i en eller anden ordning i tilknytning til EF. Det kan være, at Grønland når begge sine mål, men det er til det yderste usikkert, hvem der har ansvaret for grønlanderne i en pludselig nødsituation. Danmark siger, at vi ikke vil forhøje bloktilskuddene, og det er det konservative folkeparti naturligvis ganske enig i, men det er vel ikke meningen, at nogen i

[Ole Bernt Henriksen]

rigsfællesskabet skal lide nød. Er virkeligheden mon ikke, at et beskedent flertal af grønlænderne er ved at få deres vilje på den måde, at de siger nej til tilskuddene fra EF og forpligter Danmark til at dække kommende mankoer, hr. udenrigsminister? Eller kan vi tro på bestandigheden af et rigsfællesskab hvilende på den forudsætning, at grønlænderne, hvad angår den danske statskasse, herefter kan sejle deres egen sø eller ligge, som de har redet, eller hvad man nu vil? Vistnok ikke. Og så påfører vi statskassen udgifter, hvis nødvendighed i det mindste er diskutabel.

Jeg vil gerne bede om udførlige svar på mine spørgsmål, for lad os nu undgå flere misforståelser i denne sag: forholder det sig ikke sådan, at Danmark i realiteten herefter påtager sig de forpligtelser, som EF herefter ikke har?

Endelig, hr. udenrigsminister, kan jeg ikke forestille mig, at der kan forhandles med fornøden alvor og eftertanke inden for det tidskema, vi her ser forelagt. Udenrigsministeren må ikke tage mig det ilde op, når jeg siger, at det givet på grund af sommerferie og andet er helt urealistisk, at det kan nås, og at vi i hvert fald må regne med et ekstra år, som alle parter så kan bruge efter behov, for mig meget gerne til besindelse og til nye drøftelser med hjemmestyret om, hvorvidt der nu ikke var andre muligheder end dette farlige, dårligt gennemtænkte og i hvert fald indtil i dag helt uklare, som er præsenteret for folketetinget.

Ivar Hansen (V):

Jeg vil ligeledes gerne takke for redegørelsen fra udenrigsministeren.

Jeg vil indlede med at sige, at der ikke skal herske nogen tvivl om, at venstre gerne havde set, at Grønland var blevet som medlem af EF. Det har vi ikke på nogen måde lagt skjul på. Grundene hertil er mange. Ud fra en total betragtning har vi været og er vi af den opfattelse, at Grønlands interesser ville være blevet bedst varetaget, såvel nu og i fremtiden, hvis Grønland var en del af EF-Fællesskabet. Derfor beklager vi resultatet af folkeafstemningen i Grønland.

Når det er sagt, er der absolut grund til at tilføje, at vi er ganske klar over, at grønlænderne har ret til at træffe en anden beslut-

ning; det vil vi ikke anfægte. Derfor er det klart, at vi tager en sådan beslutning til efterretning. Det blev ganske klart tilkendegivet under de forhandlinger, der fandt sted i forbindelse med hjemmestyrekommissionens arbejde forud for hjemmestyreordningen ikrafttræden 1. maj 1979, og det er jo også, som det fremgår af udenrigsministerens redegørelse, klart kommet til udtryk fra den danske regerings side ved forskellige lejligheder i de senere år.

Hvad kan man så læse ud af den vejledende folkeafstemning, der blev holdt? Det var jo ikke et entydigt budskab fra den grønlandske befolkning. Det var et tæt løb, og jeg ved ikke, om holdningen vil ændre sig. Det skal jeg heller ikke tage stilling til. Jeg vil dog gerne gøre opmærksom på det, der bl.a. fremgår af udenrigsministerens redegørelse, nemlig at atassutpartiet har gjort opmærksom på, at partiets tilslutning til, at der nu indledes forhandlinger om udtrædelse, ikke må ses som en godkendelse af, at Grønland forlader EF. Partiet ønsker at afvente forhandlingsresultatet for på denne baggrund at tage endelig stilling. Det tror jeg er en klog holdning at have.

Jeg vil i den forbindelse gerne henvise til en debat, der udspandt sig her i folketetinget i forbindelse med åbningsdebatten den 8. oktober sidste år, hvor statsministeren i et svar til hr. Preben Lange sagde følgende – jeg citerer fra Folketingstidende 1981-82 (1. samling), sp. 321:

»Hr. Preben Lange sagde, at man i Grønland eller i hvert fald i siumutpartiet håber, at Grønland kan få en ordning i forhold til EF efter retningslinjerne i ØLT-aftalerne, altså de oversøiske landes og territoriers aftaler. Jeg vil gerne understrege, at disse aftaler jo egentlig er baseret på tidligere kolonier, og om dette uden videre kan overføres til Grønland, tror jeg man bliver nødt til at sætte et meget stort spørgsmålstegn ved.«

Og lidt senere sagde statsministeren:

»Jeg bliver også nødt til at gøre opmærksom på over for hr. Preben Lange og over for Grønland i øvrigt, at alt, hvad der skal forhandles og tales om, skal godkendes af alle EF-landene, og det er jo ikke helt sikkert, at der i alle landene vil være den samme positive vilje til at prøve på at finde løsninger som den, den danske regering giver udtryk for.«

(Ivar Hansen)

Derfor er det
tning til efter
t tilkendegivet
ndt sted i for-
commissionens
tyreordningens
det er jo også,
nisterens rede-
k fra den dan-
ge lejligheder i

den vejleden-
holdt? Det var
fra den grøn-
tæt løb, og jeg
endre sig. Det
ng til. Jeg vil
i det, der bla.
s redegørelse,
rt opmærksom
der nu indle-
else, ikke må
Grønland for-
vænte forhand-
grund at tage
en klog hold-

ne henvise til
i folketetinget i
en den 8. ok-
teren i et svar
ende - jeg ci-
31-82 (1. sam-

man i Grøn-
tpartiet håber,
g i forhold til
OLT-aftalerne,
rritoriers afta-
t disse aftaler
e kolonier, og
øres til Grøn-
til at sætte et
«

isteren:
gøre opmærk-
ange og over-
hvad der skal
godkendes af
ikke helt sik-
ære den sam-
at finde løs-
egering giver

Det får også mig til at spørge udenrigs-
nisteren, om det er realistisk at tro, at den
tidsplan, der nu er lagt, kan holde, idet jeg
har forstået, at man stort set skal have for-
malia på plads inden næste årsskifte, for at
en udtræden kan være en realitet fra 1984,
hvad den grønlandske politiske ledelse har
ønsket. Jeg mener, at der må være grund til
at forudse en lang række vanskeligheder, og
uanset at Danmark overtager formandskabet
i EF 1. juli 1982 og måske har muligheder
for at påvirke udviklingen, så tingene skrider
frem lidt hurtigere, vil jeg gerne høre, om
udenrigsministeren ikke er af den opfattelse,
at det meget vel kan blive en længerevarende
procedure.

Jeg vil gerne give udtryk for, at når Grøn-
land træffer en beslutning af denne art, så
skal der ikke herske nogen tvivl om, at ven-
stre meget gerne vil medvirke til, at der op-
nås den bedst mulige associeringsordning.
Det siger jeg bla. med henvisning til den
bemærkning, som gøres i udenrigsministerens
redegørelse, om, at det er regeringens hold-
ning, at bortfald af EF-tilskud ikke kan be-
grunde øgede statslige bloktilskud. Det er vi
enige i, og derfor mener jeg også, at det skal
siges klart - det blev vel også sagt klart un-
der den debat, der gik forud for folkeafstem-
ningen i Grønland, og det er vel også blevet
sagt klart fra den danske regerings side indtil
nu - at sådan var det og sådan ville det væ-
re, og at et folkeafstemningsresultat af denne
karakter selvfølgelig måtte forudses at have
økonomiske konsekvenser.

Vi er helt enige i slutbemærkningerne i
redegørelsen, hvor der gøres opmærksom på,
at Grønlands udtræden af EF intet ændrer
ved Grønlands statsretlige tilhørsforhold som
en del af rigsfællesskabet, og hvor der videre
står, at der under debatten i Grønland da
heller ikke været rejst spørgsmål om ændring
i det bestående rigsfællesskab. Det mener jeg
er rigtigt. Det har vi også iagttaget, og den
holdning fra Grønlands side er vi selvfølgelig
tilfredse med, den respekterer vi, og vi håber,
det er udtryk for noget blivende og et ønske
om, at det vil være noget permanent.

Jeg vil gerne slutte mine bemærkninger
om redegørelsen med at gentage, at vi selv-
følgelig er indstillet på at medvirke positivt
til, at de forhandlinger, der nu skal finde
sted, får et resultat, som den grønlandske
befolkning kan være tilfreds med, hvis øn-

sket om udtræden fortsat opretholdes, men vi
vil som sagt gerne sætte spørgsmålstegn ved,
om de forhandlinger tidsmæssigt kan føres
ud i livet efter de retningslinjer, der er skitse-
ret i udenrigsministerens redegørelse.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes indledningsvis, det er en lidt uli-
beral opfattelse, hr. Ivar Hansen gør gælden-
de i relation til demokratiske folkeafstemnin-
ger. Jeg synes, at folkeafstemningen viste, at
budskabet var entydigt, at det grønlandske
folk ønsker at melde sig ud af EF, og det vil
jeg godt på SFs vegne ønske til lykke med.
Vi synes, det var en flot sejr, specielt i be-
tragtning af det enorme pres, grønlænderne
blev udsat for fra bureaukrater og politikere i
Bruxelles og omegn. Det var i virkeligheden
modigt, at man besluttede at sætte national
selvstændighed højere end løfter fra Bruxel-
les.

Jeg vil i den sammenhæng takke regerin-
gen og udenrigsministeren for redegørelsen.
Jeg synes, det tjener regeringen til ros, at den
har accepteret den grønlandske folkeafstem-
ning, og at den utvetydigt vil arbejde for, at
Grønland melder sig ud af EF-samarbejdet
for i stedet at blive inddraget i en OLT-ord-
ning.

Jeg vil samtidig godt udtrykke tilfredshed
med, at udenrigsministeren i sin redegørelse
fastsætter en køreplan for udmeldelsen, så
der kan foreligge et traktatændringsudkast
herom inden årsskiftet 1982-1983. Dette til-
sagn opfatter vi som det vigtigste i denne
redegørelse, som ellers ikke kan siges at være
særlig indholdsmættet - i den forstand, at
redegørelsen ikke forholder sig til en række
af de problemer, der er uundgåelige, proble-
mer af såvel juridisk som økonomisk karak-
ter. Der er derfor en række spørgsmål, jeg
godt vil have uddybet.

Den køreplan, der er skitseret, angår kun
en del af den proces, der skal i gang, nemlig
den del, hvor Grønland melder sig ud af EF.
Nu skal der imidlertid også en traktatæn-
dring til, for så vidt Grønland skal med i
OLT-ordningen, og i køreplanen nævnes in-
tet om den indholdsmæssige del af en OLT-
ordning, som Grønland kan komme med i.
Det sidste nævner jeg, fordi den nugældende
OLT-ordning skal fornys i 1985, og det er
vigtigt, at Grønland så tidligt som muligt

[Holger K. Nielsen]

kommer med i forhandlingerne om indholdet heraf. Med andre ord vil det være en fordel, om både udmeldelsen og den alternative tilknytning kan afgøres så hurtigt som overhovedet muligt og helst samtidigt.

Fra Bruxelles og vesttyske politikere er det gjort gældende, at den grønlandske fiskeeksport til EF ved en udmeldelse vil blive pålagt variable importafgifter. Det er svært at se nogen økonomisk saglig begrundelse herfor. Den grønlandske fiskeeksport til EF er så lille, at den ikke kan udgøre nogen økonomisk trussel. Det er derfor svært at se disse udsagn som andet, end at grønlanderne skal udsættes for en straffeaktion, fordi de har været så formastelige at melde sig ud af EF. Jeg vil godt konkret spørge regeringen, om den vil arbejde for, at Grønlands fiskeeksport til EF ikke vil blive pålagt variable importafgifter ved en OLT-ordning.

Som bekendt har EF de seneste år forhøjet sine tilskud til Grønland betragteligt. Vi har ikke været begejstrede for det – i den forstand, at vi har opfattet det som en midlertidig charmeoffensiv, der skulle få grønlanderne til at forblive i EF. Dette er blevet nægtet fra officielt hold. Ifald det er korrekt, hvad man har sagt fra officielt hold, at de forøgede tilskud ikke blot har været en charmeoffensiv, så må det ikke få konsekvenser i 1983 for tilskuddene, at Grønland har besluttet at melde sig ud. Jeg vil godt alligevel for alle tilfældes skyld spørge regeringen, om den vil arbejde for, at EF-tilskuddene opretholdes på det hidtidige niveau også i 1983, selv om Grønland nu har besluttet at melde sig ud. Det er åbenbart, at tilskuddene fra regional- og socialfonden ikke kan opretholdes, men låneniveauet fra Den europæiske Investeringsbank kan godt fastholdes. Vil regeringen arbejde for dette?

Det fremgår af redegørelsen, at bortfald af EF-tilskuddene ikke kan begrunde øgede statslige bloktilskud. I SF er vi generelt set villige til at acceptere denne tankegang, men det bør ikke tages som udtryk for smålighed fra regeringens side. Bortfaldet af EF-tilskuddene kan i en vis periode godt ramme Grønland hårdt, og derfor bør regeringen i det mindste i en overgangsperiode se positivt på selektive tilskud, der kan afhjælpe de alvorligste af de problemer, der vil opstå som følge af bortfald af EF-tilskuddene. Det niveau,

der er opnået gennem EF-støtten, bør i det mindste opretholdes.

Der er ingen tvivl om, at en af grundene til EFs interesse i at beholde Grønland i EF er pres fra Vesttyskland, specielt vesttyske fiskere, som ønsker at bevare farvandene ud for Grønland som EF-farvande. Landsstyret har gjort klart, at man vil kontrollere fiskebestandene her, og i det omfang der er overskydende fangstkapacitet, vil en sådan godt kunne udloddes til vesttyske fiskere. Men det må bemærkes, at Grønland ikke vil være forpligtet hertil, og i det omfang det bliver en realitet, må der være tale om bilaterale forhandlinger mellem hjemmestyret og vesttyskerne. Med andre ord skal den vesttyske regering ikke have mulighed for at koble vesttyske fiskeinteresser ind i OLT-forhandlingerne. Vil regeringen arbejde for dette?

Jeg vil godt gøre et par bemærkninger til redegørelsens formuleringer om EPS. Formelt set er det korrekt, at Grønlands udtræden ikke får konsekvenser for forholdet til EPS, altså det europæiske politiske samarbejde, i og med, at udenrigspolitik stadig væk hører med til rigsfællesskabet. Dette forudsætter, at EPS er ren udenrigspolitik, som er adskilt fra det formelle EF-samarbejde. Dette er imidlertid ikke tilfældet længere. Der er ved at ske en sammenblanding mellem EPS og EFs økonomiske samarbejde. Sanktionspolitikken over for Sovjet og Argentina er klare eksempler herpå, og redegørelsens formuleringer herom er derfor vanskelige at opretholde.

For at tage et eksempel: beslutningen om Argentinaembargoen blev taget i EPS, men realiseringen af embargoen blev vedtaget i selve EF. Grønland ville altså i dette tilfælde være med til at træffe beslutningen, men ikke til at føre den ud i livet. Det kan måske være meget behageligt for grønlanderne. Jeg håber, at det bliver ganske krystalklart, at den del af udenrigspolitikken, der føres gennem Romtraktaten, som vi er imod, ikke kommer til at omfatte Grønland.

Med Grønlands udtræden af EF vil en ny epoke være indledt for det grønlandske folk, en epoke, der betyder større selvstændighed for det grønlandske folk og mulighed for en samfundsudvikling, der bygger på egne kulturelle forudsætninger, og som ikke bliver dirigeret fra Europa. En sådan udvikling bliver ikke nem, og der vil opstå problemer,

[Holger K. Nielsen]

men jeg håber, at den danske regering vil være sig sit ansvar bevidst, og at dette folketilvalg vil være sig sit ansvar bevidst, og at de vil gøre alt, hvad der står i deres magt, for at hjælpe det grønlandske folk over disse problemer. Det gælder både i forhandlingerne med EF og gennem direkte bistand til Grønland.

(Kort bemærkning).

Tørnæs (V):

Jeg forstod på hr. Holger K. Nielsen, at han lykønskede Grønland med beslutningen om at træde ud af EF. Jeg forstod også på hr. Holger K. Nielsen, at han ville arbejde meget kraftigt på og sætte meget ind på, at grønlænderne kunne få den bedste associeringsordning, en OLT-ordning. Jeg er meget enig i – det er allerede sagt af vores ordfører – at vi bør arbejde for en sådan ordning, den bedste ordning for grønlænderne. Hr. Holger K. Nielsen nævnte oven i købet, at den helst skulle igennem inden 1985. Må man derudfra slutte, at hr. Holger K. Nielsen er villig til at tage konsekvensen af at skaffe grønlænderne en OLT-ordning, nemlig at Danmark forbliver i EF?

Dohrmann (FP):

Indledningsvis vil jeg sige, at jeg synes, at SF skulle tage at finde sine egne ben. SF deltog ret så kraftigt, i hvert fald indirekte, i valgkampen i Grønland forud for folkeafstemningen. Dengang hed det sig, at det ville være en økonomisk fordel – det påstod bl. a. SF – at Grønland trådte ud af EF. Nu har vi lige hørt SFs ordfører faktisk stå og bede ministeren om at øge bevillingerne eller gøre sit til, at man får dækning for de tab, der opstår. De økonomiske forhold var et af hovedemnerne under debatten i Grønland forud for folkeafstemningen, og jeg tror, at det stod temmelig klart, i hvert fald for de fleste, at det ville give et økonomisk smæk at træde ud af EF. På trods af det accepterede et flertal af de grønlandske vælgere at sige farvel til EF, og det er så det, vi diskuterer her i dag.

Vi har hele tiden haft den opfattelse, at den måde, Danmark har styret grønlandske forhold på, ikke har været særlig heldig. Desværre blev der udformet et forslag til hjemmestyre, som vi ikke fandt var særlig heldigt,

og som ikke ville medføre de store ændringer. Derfor stemte vi imod hjemmestyreordningen i sin tid, men vi har hele tiden ønsket, at grønlænderne fik en hjemmestyreordning, som reelt betød hjemmestyre. Det afstemningsresultat, der foreligger nu, accepterer vi naturligvis, og vi tilslutter os ministerens redegørelse, som den foreligger.

Vores opgave i dag er først og fremmest at hjælpe grønlænderne ud af det bureaukrati, de er havnet i ved vores hjælp, for det er danskernes skyld, at man i dag ser ikke bare en kopi af danske forhold, med overbureaukrati og den slags ting, nej, det er værre endnu. Jeg tror ikke, der ret mange steder i verden findes et så stort bureaukrati som vedrørende Grønland. Vi ser det i Grønlandsministeriet. Jeg vil for resten godt spørge – jeg kan se, Grønlandsministeren er til stede – hvornår ministeren anser det for formålstjenligt at nedlægge dette overflødige Grønlandsministerium. Jeg synes, at det hjemmestyre, man ellers går og er så stolt af, er fuldstændig illusorisk, så længe man bibeholder det store kæmpeapparat, det grønlandske ministerium, der ligger derovre. Det må være vores opgave at pege på alle de steder, hvor vi kan hjælpe til med at afskaffe det overbureaukrati, der findes.

Jeg skal sluttelig tilføje, at vi selvfølgelig også har den opfattelse, som ministeren giver udtryk for – og som grønlænderne var klar over, før de stemte – at det, at Grønland træder ud af EF og mister nogle bevillinger, ikke skal medføre øgede bevillinger fra Danmark.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, hr. Dohrmanns tale var et fantastisk godt udtryk for den mangel på saglighed og den mangel på konstruktivitet, som præger visse partier i denne debat.

Det synes jeg egentlig også hr. Tørnæs' bemærkninger var. Det var en fiks bemærkning, hr. Tørnæs kom med, men jeg synes ærlig talt, den var temmelig irrelevant i denne sammenhæng. Hr. Tørnæs ved naturligvis, at SF er modstander af EF og vil foretrække, at Danmark kommer ud af EF. Men her drejer det sig om Grønlands forhold, og dér ønsker vi da at bruge de muligheder, der foreligger, for at Grønland kan få en så fordelagtig

[Holger K. Nielsen]

tig ordning som muligt med EF, dér ønsker vi da, at den danske regering skal bruge alle de muligheder, som den danske regering har. Derfor synes jeg, det var temmelig upassende at komme med fikse bemærkninger om, at SF nu er blevet tilhænger af EF, eller hvad ved jeg. Det er jo ikke det, denne sag drejer sig om.

Erhard Jakobsen (CD):

Efter denne udveksling af fikse og ufikse bemærkninger skal jeg prøve at føre debatten ind på emnet, som er alvorligt nok: spørgsmålet om Grønland og EF.

Jeg er nødt til at sige realistisk, som jeg har haft lejlighed til at gøre det før, at man må altså ikke forestille sig, at der er nogen i EF, der føler, at nu ramler det hele, fordi Grønland går ud. Jeg tillod mig umiddelbart efter afstemningen at sige: når den gruppe, som jeg tilhører, kommer til København om 8 dage, så vil mange spørge om: hvad er det dér med Grønland? Men når vi ugen efter mødes i Strasbourg, så er der næppe én, der rejser spørgsmålet mere, for så er det allerede trængt i baggrunden. Større betydning vil man ikke tillægge det i EF.

Man skal nok gøre sig klart, at det er den første del af denne stemning, der vil råde i EF, når den danske minister naturligvis på bedste måde vil varetage Grønlands interesser, fordi han er Grønlands minister dernede. Men man skal bare være klar over, at det sandelig ikke bliver nogen modtagelig, nogen interesseret forsamling, man kommer ned til. Det skal man i hvert fald ikke vente, og det kan jeg egentlig godt forstå. Det kan jeg ganske udmærket forstå.

Jeg vil støtte ministeren, naturligvis – det, jeg kan – i hans bestræbelser, men vi må være realistiske. Der er fortalt den grønlandske befolkning røverhistorier nok. Det er lidt sent, men det er på tide i hvert fald, at det bliver klart, at det sandelig ikke bliver nogen mild og rar atmosfære at komme til at forhandle i.

Det vil bestemt ikke gøre det bedre, at Danmark samtidig sidder i formandsstolen, det vil snarere gøre det sværere, fordi Danmark dér kan komme i en lidt penibel situation.

Det er ikke det store problem for nogen lande i EF, men der er nogle lande, der un-

drer sig gevaldigt. Det er da naturligt, at man i Storbritannien spørger: kan Skotland gøre det samme? Kan Skotland også komme og sige: vi er på mange måder utilfredse med englændernes regime her, og vi vil egentlig gerne ud af EF og have en særordning osv. Skal det så også være oversøisk territorium?

Jeg må rose hr. Holger K. Nielsen for hans skarpsyn: at der ikke kan blive penge hverken fra regionalfondene eller fra social fonden. Det er da godt, at det i hvert fald er sivet ind. Det skulle måske også have været forklaret den grønlandske befolkning lidt tydeligere før, for det er jo dér, der ligger nogle penge.

Jeg tvivler meget på, at der under OLT-ordninger er ret meget at hente. I hvert fald skal man nok være forberedt på, at man ikke får det, uden at man skal forpligte sig til gengæld. Det tror jeg man ganske roligt kan regne med. Her taler jeg ikke om, hvilket standpunkt jeg vil have, for jeg deltager ikke i de forhandlinger, men jeg taler om, hvad jeg forventer standpunktet vil være.

Jeg har hørt udtalelsen fra mange EF-politikeres side: naturligvis skal Grønland ikke på nogen måde straffes, fordi det benytter den ret, som den danske regering har givet, til at melde sig ud, men man skal sandelig heller ikke begå den dumhed én gang til, som man har begået, da man nærmest belønnede Sverige og Norge for, at de sagde nej, ved at give dem en særdeles fordelagtig associeringsordning. Det sker ikke igen, det kan man være ganske rolig for. Igen ikke som udtryk for, hvad jeg gerne vil have, og hvad jeg mener, men som udtryk for, hvad man nede i EF foreløbig mener om denne sag!

Jeg tror, konsekvenserne bliver meget beklagelige for Grønland, og derfor håber jeg, at stemningen vil vende i tide på Grønland. Jeg skal nok lade være med at blande mig i det. Jeg har jo som den eneste danske politiker fået besked på, at min deltagelse i hvert fald er uønsket i debatten. Det er der ingen anden danske politikere der har fået, men det har jeg fået på tryk, oven i købet fra fremtrædende grønlandske repræsentanter. Så jeg skal vel vogte mig for at blande mig ind. Men jeg er nødt til at sige, og det har jeg ret til at sige: jeg håber som gammel ven gennem mange, mange år af et stort, stort antal grønlændere – menige grønlændere, ikke intellektuelle ledere og alle mulige, men

[Erhard Jakobsen]

ganske almindelige grønlandere – at besindelsen vil slå igennem, inden udmeldelsen bliver effektueret. Der er heldigvis noget, der tyder på, at det kan lade sig gøre.

Når nu det triste kapitel er debatteret færdigt, så står der tilbage nogle overordentlig glædelige ting. Det har selvfølgelig været meget, meget glædeligt for os alle sammen at høre ledende grønlandere af alle afskygninger forsikre, at det bestemt ikke var en udmeldelse af Danmark, det var tværtimod et ønske om at blive knyttet tæt til Danmark. Det synes jeg nok vi alle sammen har grund til at glæde os særdeles meget over og sige: det skal vi sandelig også bidrage til.

Det betyder selvfølgelig ikke, at vi kan sige: så glem alt, vi betaler! Den går ikke. Jeg vil støtte regeringens opfattelse: at man ikke kan komme med regningen, hvis det altså ikke bliver den store økonomiske fordel. Hvis det bliver det, er det ikke noget problem. Vi forlanger ikke andel i den store fordel, Grønland måtte få ved at melde sig ud af EF. Selvfølgelig ikke, det ligger ikke inden for rigsfællesskabet. Men bliver der penge at betale, så er det i hvert fald ikke Danmark, der kan hænge på det, hvad vi end måtte gøre i givet fald.

Den anden meget, meget glædelige ting skulle vi måske have taget først, for den spiller trods alt den allerstørste rolle: sikkerhedspolitikken er uændret. Der er ikke noget med, at territoriet nu er uden for NATOs område osv. Alt det er ganske uændret. Det er måske nok verdenspolitisk set af den allerstørste betydning. Jeg kan godt sige, at det er et af de argumenter, jeg har brugt for at berolige visse hidsige gemytter i EF-Parlamentet. Jeg har henvist til, at strategien, den store, internationale strategi, overhovedet ikke ændres ved det, der er sket her. Det finder jeg er meget, meget godt. Også ledende grønlandere, som har ønsket udmeldelse, har bekræftet, at naturligvis drømte man ikke om, at det fik konsekvens på det område.

For mig er det meget, meget glædeligt, at der fra grønlandsk side næsten enstemmigt lyder et ønske om at have meget med Danmark at gøre. Det ønske skal vi absolut på enhver mulig måde vise at vi også deler her nede.

Må jeg sige til danske EF-modstandere, at det er helt forkert, hvis de opfatter dette som en slags jubelårsag. Jeg synes, at efter alt det,

man før har set på Grønland, efter alt det, der har været ført frem, og al den utilfredshed, der har været ført frem omkring EF, så er det et kummerligt resultat, EF-modstanderne på Grønland har opnået i denne forbindelse, selv om det er nok til, at det kan bruges. Det er absolut ikke noget, der kan lokke danske EF-modstandere til at tro, at det har nogen som helst indflydelse på folkestemningen i Danmark – bortset fra at folkestemningen jo også er revnende ligegyldig, for det er ikke græsrodsbevægelser eller folkestemninger, der bestemmer, om vi skal være i EF. Det bestemmer dette folketings, og her er ikke just tilløb til, at et flertal er ved at melde Danmark ud af EF.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Siden hr. Erhard Jakobsen er så interesseret i, hvad der siver ind, så forstår jeg ærlig talt ikke, hvorfor han konstant skal bruge som argument, at han af og til taler med hr. Habsburg, eller hvad de nu hedder nede i EF-Parlamentet i Strasbourg. Det er jo fuldkommen ligegyldigt, hvad EF-Parlamentet mener om denne sag. Det er ikke en sag, der overhovedet vedrører EF-Parlamentet – i anden forstand, end at man skal foretage en høring. Beslutningen ligger jo et andet sted, og derfor ligger problemerne et andet sted. Det kan ikke være et argument, at hr. Erhard Jakobsen af og til taler med Habsburg i EF-Parlamentet.

Med hensyn til regional- og socialfonden vil jeg spørge hr. Erhard Jakobsen: hvem har sagt, at Grønland vil kunne fastholde tilskuddene herfra?

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg ved ikke af, at jeg i denne debat har henvist hverken til von Habsburg eller til nogen andre. Jeg har prøvet at skitsere, hvordan forskellige politiske kredse, som er repræsenteret i EF-Parlamentet, og som også er repræsenteret i de nationale parlamenter og dermed i de nationale regeringer, opfatter det skete. Det er det, jeg har prøvet at give et indtryk af. Jeg tror ikke, at der er stor forskel på den holdning, som et konservativt britisk medlem af EF-Parlamentet og et konservativt

[Erhard Jakobsen]

britisk medlem af det engelske parlament har. Jeg tror heller ikke, der er stor forskel på, hvad tyske socialdemokrater eller tyske CDU'ere mener, når de sidder i Europa-Parlamentet, og når de sidder i det vesttyske parlament. Det er derfor, jeg har prøvet at lodde stemningen og skitsere den, sådan som jeg har fundet den. Hvis hr. Holger K. Nielsen skulle være bedre underrettet, hvad jeg ikke et øjeblik tror på, så er det naturligvis op til ham at redegøre for sit indtryk, hvor han nu har det fra. At det ikke er fra von Habsburg, det ved jeg da godt.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da den radikale ordfører, hr. Niels Helveg Petersen, ikke kan være til stede nu, skal jeg på den radikale gruppes vegne sige følgende.

Det har for det radikale venstre været en selvfølge, at grønlænderne selv må afgøre deres forhold til EF. Det har den grønlandske befolkning gjort igennem den vejledende folkeafstemning, der som bekendt viste et flertal imod medlemskabet. Der var 52 pct., der stemte imod, og valgdeltagelsen var så høj som næsten 75 pct., hvad der er højt i Grønland. Der er altså ingen tvivl om, hvad den grønlandske befolkning mente.

Herefter er det Danmarks simple pligt i loyalitet over for en demokratisk beslutningsproces på Grønland at søge at opnå de bedst mulige vilkår for Grønland og dets befolkning og gøre dette i samarbejde med landstytret. Det er da også den linje, der er lagt i regeringens redegørelse, og den linje kan det radikale venstre helt tilslutte sig.

Det, man søger at opnå for Grønland, er nu en OLT-ordning, altså den ordning, der gælder for oversøiske lande og territorier. Den giver fri eksport for industrivarer uden kvantitative restriktioner, og den giver gunstige afsætningsvilkår for landbrugs- og fiskeriprodukter. Vi synes, at det vil være en god ordning, om vi kan opnå dette for Grønland. Kan vi ikke opnå dette, er det naturligt, at vi må fortsætte med forhandlingerne og opnå det for Grønland mest gunstige resultat.

Måtte jeg derefter sige et par ord om de bemærkninger, der er faldet fra forskellige ordførere. Jeg kan knytte det til det, som hr. Erhard Jakobsen sagde, men der har været lignende antydninger fra anden side: bliver

der penge at betale, fordi Grønland har valgt at melde sig ud af EF, så er det ikke noget, Danmark kan hænge på. Sådan kan vi ikke handle. Grønland ønsker fortsat at have et rigsfællesskab med Danmark, og derfor kan Danmark ikke bære sig ad på den måde uden videre at sige, at hvis der er økonomiske følger, så bliver det grønlændernes egen sag. Det er en fælles sag, hvis vi ønsker at tage konsekvensen og respektere, at grønlænderne fortsat ønsker at være i rigsfællesskab med Danmark.

Der faldt nogle bemærkninger, som jeg ikke opfattede som særlig velmente over for det, der blev talt om. Det var hr. Erhard Jakobsens bemærkninger om, at det ikke skulle være græsrodsbevægelser og stemninger, der skulle bestemme. Nej, men det er vel til syvende og sidst befolkningen og dens indstilling, der er afgørende også i disse sager. Det er det i hvert fald for det radikale venstre. Det begynder tit som en græsrodsbevægelse, og det begynder heller ikke sjældent som en stemning og udvikler sig så til en fast overbevisning i befolkningen, og som demokrater har vi værsø at bøje os for det.

Steen Folke (VS):

Jeg har tidligere, dagen efter folkeafstemningen i Grønland, haft lejlighed til at sige til lykke til det grønlandske folk med beslutningen om at udmelde Grønland af EF, men jeg vil godt gentage denne lykønskning.

Debatten i folketinget specielt om Grønlands forhold til EF er nødvendiggjort af, at Grønland i 1973 blev presset ind i EF sammen med Danmark trods et overvældende flertal i Grønland imod dette medlemskab. Grønland blev derved det eneste oversøiske område i EF med et direkte og fuldt medlemskab. VS anser EFs interesse i Grønlands medlemskab for klart imperialistisk i den forstand, at EF derved tilstræber kontrol over Grønlands ressourcer og markeds-, produktions- og afsætningsvilkårene i Grønland. Under EFs kontrol vil udviklingen i Grønland være bestemt af kræfter, som grønlænderne ikke selv er herrer over, og Grønland vil hermed dele skæbne med en række andre lande i den tredje og fjerde verden. VS har derfor altid ment, at Grønland ville have stået sig bedre ved allerede i 1973 at have fået

[Høen Folke]

Grønland har valgt
det ikke noget,
dan kan vi ikke
rtsat at have et
, og derfor kan
på den måde
der er økonomi-
lændernes egen
vis vi ønsker at
tere, at grønland
i rigsfællesskab

ninger, som jeg
elemente over for
r hr. Erhard Jø-
at det ikke skulle
stemninger, der
det er vel til sy-
og dens indstil-
disse sager. Det
radikale venstre
esrodsbevægelse,
sjældent som en
il en fast overbe-
som demokrater
let.

fter folkeafstem-
ighed til at sige
folk med beslut-
land af EF, men
kønskning.
ecielt om Grøn-
endiggjort af, at
t ind i EF sam-
et overvældende
tte medlemskab.
neste oversøiske
e og fuldt med-
esse i Grønlands
erialistisk i den
lstræber kontrol
g markeds-, pro-
rene i Grønland.
iklingen i Grøn-
r, som grønland-
er, og Grønland
en række andre
verden. VS har
id ville have stå-
973 at have fået

samme status som Færøerne, dvs. stå uden
for EF.

Under de indledende forhandlinger om
Danmarks medlemskab af EF var det oprin-
delig tanken, at Grønland ikke skulle tilknyt-
tes EF ved fuldt medlemskab. At Grønland
alligevel i sin tid blev tvunget med ind i EF,
skyldes ifølge udenrigsministerens redegørel-
se det forhold, at der dengang endnu ikke
var indført hjemmestyre i Grønland – i mod-
sætning til Færøerne, der i kraft af deres
hjemmestyre fik lov til selv at bestemme til-
knytningen til EF. Dette er imidlertid et
skinargument, idet der hverken i den færøske
eller i den grønlandske hjemmestyreordning
findes noget som helst grundlag for at fast-
slå, at muligheden for selvstændigt at afgøre
forholdet til EF først indtræder med hjem-
mestyrets etablering. Grønland kunne med
andre ord godt være holdt uden for EF i
1973, uanset at hjemmestyret ikke fandtes
dengang.

Den virkelige begrundelse for Grønlands
EF-medlemskab ligger efter vores opfattelse
dels i sikringen af EFs sikkerhedspolitiske
interesser og økonomiske interesser i Grøn-
lands naturgivne ressourcer, dels i regerin-
gens mulighed for EF-finansiering af dele af
det statslige anlægsbudget i Grønland. Det er
selvsagt også disse interesser, der nu berøres
af Grønlands ønske om udmeldelse af EF.

Landsstyrets og ANISAs opgør med disse
imperialistiske interesser betyder, at EF mi-
ster adgangen til at kontrollere udviklingen i
Grønland direkte. Det er oplagt, at Grøn-
lands udmeldelse af EF ikke med ét slag be-
frier landet for enhver form for udenlandsk
indflydelse, men EF-medlemskabets ophør er
et nødvendigt led i den gradvise opfyldelse
af selvbestemmelsesretten og opgøret med
den kapitalistiske rovdrift på Grønlands re-
sourcer.

Det kan derfor undre noget, at landsstyret
allerede sidste år valgte at styre frem mod en
OLT-associering med EF som målet for den
fremtidige tilknytning. Når man nu ville ud-
af EF, kunne man lige så godt have taget
skridtet fuldt ud og sikret sig den størst muli-
ge uafhængighed, altså valgt en ordning sva-
rende til Færøernes, med hvem Grønland jo
har flere fælles interesser end med de oversø-
iske lande og territorier. Måske har mulighe-
den for told- og afgiftsfrihed og fortsatte, om-
end begrænsede, tilskud fra EF og udsigterne

til et mildere forhandlingsklima i København
og Bruxelles spillet en rolle for landsstyrets
valg. Disse faktorer er det i hvert fald rime-
ligt nok at tage hensyn til.

Men OLT-associeringen indeholder på den
anden side en række bestemmelser, der i høj
grad fastholder Grønland i afhængigheden af
EF, og som efter VS' vurdering langt over-
skygger de mulige fordele i OLT-ordningen.
En lignende kritik af ordningens negative
sider er allerede rejst fra den grønlandske
venstrefløj og dele af fagbevægelsen i Grøn-
land, og VS kan i det store og hele slutte op
om den kritik.

Ifølge udenrigsministerens redegørelse kan
forhandlinger om en anden tilfredsstillende
ordning ganske vist indledes, men – så vidt
jeg forstår – først, når OLT-ordningen har
vist sig umulig at opnå.

Det er således VS' holdning, at Grønland
på længere sigt er dårligt tjent med OLT-as-
socieringen. Denne holdning beror først og
fremmest på forståelsen af OLT-ordningens
funktion. Den er indholdsmæssigt stort set
identisk med Lomékonventionen mellem EF
og de ca. 60 u-lande, og disse to associerings-
ordningers funktion er groft forenklet at fast-
holde de associerede lande i deres rolle som
eksportører af råvarer til EF og som impor-
tører af industrivarer og teknologi fra EF.
De erfaringer, der foreløbig er indhentet fra
den første Lomékonvention, synes klart at
bekræfte dette, og virkningen har i de fleste
associerede lande været, at produktionsmøn-
strene i større eller mindre grad er indrettet
på tilfredsstillelsen af EFs behov på bekost-
ning af lokale behov.

Denne rollefordeling ligger allerede i
Grønlands eksisterende medlemskab af EF,
og der er ingen grund til at tro, at et lignen-
de afhængighedsmønster ikke vil blive virk-
som i et associeringsforhold mellem Grøn-
land og EF.

OLT-ordningen vil helt konkret for Grøn-
lands vedkommende betyde, at Grønlands
økonomi fortsat bindes til gennemførelsen og
vedligeholdelsen af de projekter, som EF
bestemmer at yde støtte til, og at virksomhe-
der og borgere fra EF fortsat vil være sikret
fortrinsrettigheder i told- og afgiftsmæssig,
investeringsmæssig og etableringsmæssig
henseende. Det er således ikke muligt at ind-
føre varer fra f.eks. Island eller Canada af-
giftsfrit, hvis der i øvrigt er lagt afgifter på

[Steen Folke]

de pågældende varer ved import fra andre lande, herunder EF. Det er ligeledes kun virksomheder i EF-landene, der har adgang til at afgive tilbud i de licitationer, der udbydes for projekter, til hvilke der ydes støtte fra Den europæiske Udviklingsfond. Det betyder, at f.eks. norske virksomheder vil være afskåret fra deltagelse i eventuelle energiudvindingsprojekter eller mineprojekter, som er igangsat med støtte i henhold til OLT-aftalen. EF-kapitalen fortrænger på den måde anden udenlandsk kapital på den grønlandske slagmark, og det er såmænd også det, der er sigtet med det.

EF-landene må endvidere ikke forskelsbehandles indbyrdes, fremgår det af udenrigsministerens redegørelse. Det betyder, at en eventuel importafgift fra EF på fisk fra Grønland også skal opkræves i den grønlandske eksport af fisk til Danmark. Danmark kan med andre ord ikke få nogen særstilling i forhold til de øvrige EF-lande. Havde Grønland derimod valgt en ordning svarende til Færøernes uden for EF, ville denne efter alt foreliggende kunne gennemføres sådan, at den eksisterende frihed for restriktioner af enhver art fortsat kunne opretholdes mellem Danmark, Færøerne og Grønland. Nu vel, landsstyret og ANISA har selv valgt OLT-ordningen som det tilstræbte mål, og det spørgsmål er hermed afgjort. Man må så håbe på det bedst mulige forhandlingsresultat i Bruxelles.

Selv om VS hellere havde set en anden løsning, giver vi naturligvis vores tilsagn om at medvirke til de nødvendige lovændringer, der til sin tid skal vedtages som følge af Grønlands overgang til OLT-status.

Der er også et par andre punkter i udenrigsministerens redegørelse, der er mangelfuldt kommenteret, og som jeg lige kort vil berøre. Det ene vedrører udbetalingen af fondsmidler fra EF, som der er givet tilsagn om, men som endnu ikke er kommet til udbetaling på datoen for Grønlands udmeldelse. VS går ud fra, at EF-Kommissionen fortsat yder støtte efter ansøgning i samme omfang som hidtil indtil udmeldelsen, og at tilsatte midler kommer til udbetaling – også i det omfang de ikke når at komme til udbetaling inden udmeldelsesdatoen 1. januar 1984.

Formelt er det jo den danske regering, der ansøger om pengene hos Kommissionen, og spørgsmålet er derfor, om der kræves særlig

hjemmel til at udbetale midlerne til regeringen efter Grønlands udtræden. Hvis en sådan hjemmel ikke kan opnås, bør regeringen efter vores opfattelse i hvert fald medvirke finansielt til fuldførelsen af de projekter, til hvilke der er søgt og opnået støttetilsagn fra EF inden udmeldelsen. Jeg vil gerne spørge om regeringens holdning på dette punkt.

Et særskilt og tilbagevendende problem er bortfaldet af socialfondens driftstilskud til højskolerne og erhvervsuddannelserne. Staten har en klar interesse i at sikre disse institutioners opretholdelse, og regeringen bør derfor også påtage sig en del af den finansielle byrde herved.

Jeg forstår udenrigsministerens bemærkning i redegørelsen på side 3 om, at EF-tilskuddenes bortfald ikke vil begrunde øgede bloktilskud, på den måde, at regeringen i øvrigt ikke fremover ubegrænset vil kompensere for en niveausænkning i det grønlandske drifts- og anlægsbudget efter udmeldelse af EF.

Det andet punkt, jeg vil tage op, vedrører tidsplanen i udmeldelsesforløbet. Landstingets endelige godkendelse af samtlige forhandlingsresultater er formentlig en intern betingelse, som skal være opfyldt forud for regeringens egen ratifikation af ændringstraktaten. Hvis regeringen afventer landstingets forårssamling i maj 1983, er det nok et problem, om den samlede ratifikationsprocedure kan være tilendebragt inden udgangen af 1983, idet de øvrige EF-lande nok vil være tilbageholdende med at indlede deres nationale ratifikationsprocedure, førend den danske ratifikation foreligger.

Jeg vil spørge om regeringens holdning til dette, og hvad regeringen vil gøre for at fremskynde hele denne procedure, sådan at Grønland ikke kommer i klemme i forbindelse med de proceduremæssige problemer.

Uden for udenrigsministerens redegørelse er der grund til at fremhæve, at Grønland desværre fortsat vil være bundet af regeringens dispositioner i en lang række andre internationale sammenhænge. Det finder VS uhyre betænkeligt, men jeg går ud fra, at regeringen nu er rede til og indstillet på i særlig grad at varetage Grønlands interesser i relation til disse internationale bindinger, sådan at der ikke gøres indhug i den styrke, som Grønland søger at opnå ved udmeldelsen af EF.

ne til regerin-
Hvis en så-
ør regeringen
ald medvirke
projekter, til
øttetilsagn fra
gerne spørge
te punkt.
de problem er
riftstilskud til
nelserne. Sta-
re disse insti-
geringen bør
f den finansi-

rens bemærk-
om, at EF-til-
grunde øgede
regeringen i
et vil kompen-
et grønlandske
udmeldelse af

e op, vedrører
bet. Landstin-
samtlige for-
tlig en intern
ylt forud for
af ændrings-
nter landstin-
er det nok et
ikationsproce-
den udgangen
e nok vil være
e deres natio-
rend den dan-

is holdning til
l gøre for at
lure, sådan at
ne i forbindel-
roblemer.
ns redegørelse
, at Grønland
let af regerin-
ikke andre in-
det finder VS
ud fra, at re-
tillet på i sær-
ds interesser i
ale bindinger,
g i den styrke,
ved udmeldel-

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg skal sådan set ikke kommentere hr. Steen Folkes bemærkninger, men jeg synes dog, det er nogle interessante bemærkninger, vi hører nu. Vi hører, at på et tidspunkt, hvor vi i Danmark er i færd med at opfylde et grønlandsk ønske om, at Grønland skal tilsluttes OLT-ordningen, er der dels partier her som VS og – hører vi også – dels kredse i Grønland, der er utilfredse med denne ordning. Vi vil sikkert opleve en agitation mod OLT-ordningen, når vi er kommet et lille stykke ind i den, for vi ved jo – det er ganske rigtigt – at OLT-ordningen er meget dårligere end medlemskab. Den giver mindre indflydelse. Der er nogle indvendinger mod disse OLT-ordninger, som jeg tror kredse både i Grønland og i Danmark vil begynde at forstå, når vi er kommet lidt ind i de forhandlinger, men jeg vil i hvert fald advare imod, at vi kaster os ud nu i kritik af OLT-ordningerne, inden forhandlingerne begynder, for så flyder vistnok alting for grønlænderne.

(Kort bemærkning).

Steen Folke (VS):

Det er jo dejligt at få at vide, at det er interessant, hvad man siger, især når det er et medlem af tinget som hr. Ole Bernt Henriksen, der siger det. Der er ikke noget som helst nyt i VS' kritik af disse ordninger. Den har vi såmænd givet udtryk for flere gange tidligere, også fra denne talerstol, så det er hverken nyt eller sensationelt.

Det er heller ikke nyt eller sensationelt, at der i Grønland, også blandt EF-modstandere, er kritik af denne ordning. Det er klart, at det er en kritik, der er baseret på synspunkter, der ligger fuldstændig diametralt modsat hr. Ole Bernt Henriksens. Det er ikke et spørgsmål om at vælge imellem OLT-ordningen og EF-medlemskab. Det er et spørgsmål om at vælge mellem en associering, som OLT-ordningen er – med den binding af Grønland til en fortsat afhængighed af EF, som det vil medføre – og så en mere fri og uafhængig, en mere reelt selvstændig status på linje med den, som f.eks. findes for Færøerne. Det er det, det drejer sig om.

Steenholdt (Grønl.):

Jeg vil gerne indledningsvis helt klart fastslå, at hovedansvaret, hvis Grønland skulle meldes ud af De europæiske Fællesskaber, ligger hos Grønlands regerende parti, siumut. De konsekvenser, herunder de økonomiske, som følger af en udmeldelse, skal helt klart placeres i siumut; derom skal der ikke være skygge af tvivl. Når jeg siger det, skyldes det, at siumutlederne og ikke mindst landsstyret har forsøgt at sprede en røgsky over atassuts holdning i dette spørgsmål, og det er desværre lykkedes dem at manipulere pressen i den retning. Det er blevet opfattet i Grønland og i Danmark sådan, at et enigt landsting står bag ved forhandlinger om Grønlands udmeldelse af EF, sådan som udenrigsministeren også antyder i sin redegørelse her i tinget, når han siger, at man fra grønlandsk side ønsker, at EF-traktaternes anvendelse for Grønland bringes til ophør. At en stor procentdel af de grønlandske vælgere ønskede Grønlands forbliven i EF, giver et klart billede af, at mange grønlændere i de sidste 8-9 år under medlemskabet af EF har forstået fordelene ved medlemskabet og har opgivet deres modstand mod EF fra 1972, hvor 70 pct. stemte imod medlemskabet. Jeg er nødt til at præcisere, at atassut i landstinget ikke er gået med til at give landsstyret mandat til at forhandle om udmeldelse af EF. Atassut er gået med til, at der foretages yderligere undersøgelser med hensyn til alternative muligheder for tilknytning til EF i tilfælde af, at Grønland mister medlemskabets fordele. Derefter må der tages stilling til, hvorvidt et enigt landsting kan give landsstyret mandat til at forhandle om Grønlands udmeldelse af EF. Det er noget helt andet. Atassut vil ikke på det foreliggende grundlag gå med til udmeldelsesforhandlinger. Vi forlanger et bedre grundlag for at tage stilling til det.

Jeg sagde, at hovedansvaret for konsekvenserne af Grønlands eventuelle udmeldelse måtte placeres i siumut. Jeg ville ønske, at et medansvar kunne placeres i organisationen Folkebevægelsen mod EF. Det kan det desværre ikke. Det er jo karakteristisk for denne organisation, at den uden nogen form for ansvarsfølelse kunne hjælpe de grønlandske EF-modstandere. Det er ikke organisationsinteresser i Grønland eller grønlændernes vel, der ligger til grund for dens agitation.

[Steenholdt]

Den har blot brugt Grønland og grønlænderne på en kedelig og egoistisk måde for at opnå noget for sig selv. Det koster den jo ikke en rød øre, hvis Grønlands fortvivlede økonomi yderligere udhules ved udmeldelse af EF.

Derimod vil jeg gerne placere et medansvar hos den danske regering. Jeg har tidligere udtrykt det her i tinget, men jeg vil gerne gentage, at det fortsat føles frustrerende, at den danske regering, som har det sidste ansvar for Grønlands eventuelle udmeldelse af EF, eftersom en sådan akt er et udenrigspolitisk anliggende og dermed et fællesanliggende for Grønland og Danmark, ikke har villet forsyne de grønlandske vælgere med et sagligt og objektivt materiale forud for folkeafstemningen i februar måned 1982. Jeg er sikker på, at en del vælgere har fulgt den bastante og ansvarsløse agitation fra EF-modstanderne i Grønland og i Danmark, fordi der ikke foruden svarene fra ministeren på de af os stillede spørgsmål fandtes et sagligt og nøgternt materiale om Grønlands medlemskab af EF fra den ansvarlige regerings side.

Atassut kan ikke på det foreliggende grundlag gå ind for Grønlands udmeldelse af EF. Vi erkender, at et lille flertal på 52 pct. ønsker Grønland meldt ud af EF. Kun 1.400 stemmer skiller modstanderne og tilhængerne af EF-medlemskabet. Det er en for lille forskel til at igangsætte så risikable eksperimenter i et økonomisk så dårligt funderet samfund, som det grønlandske samfund endnu er.

Folkeafstemningens resultat har givet megen usikkerhed med hensyn til investeringsplaner i Grønland. Allerede nu mærker man forsigtighed fra Danmarks side, vel nok også fordi de økonomiske betingelser i Danmark ikke er for gode. Jeg forudser vanskeligheder, når grønlandske forhandlere i fremtiden anmoder de danske myndigheder om bevilninger til specielle formål.

Jeg har fornemmet, at visse partier her i tinget vil indtage den holdning, at den grønlandske befolkning selv må tage konsekvenserne af sin beslutning, og når man har råd til at sige nej til et par hundrede millioner kroner om året fra EF, ja, så kan man ikke være bekendt at bede om ekstra penge fra Danmark. Jeg håber, at den danske regering, som i tilfælde af Grønlands udmeldelse af

EF vil være medansvarlig, vil tage sit ansvar i sådanne situationer og vise en positiv holdning over for grønlandske ønsker.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg synes, det var en meget klar tale, hr. Steenholdt holdt. Nu repræsenterer hr. Steenholdt jo det næststørste parti i Grønland, og jeg vil gerne stille hr. Steenholdt det spørgsmål: nu ved jeg ikke, hvornår næste valg finder sted til landsstyret i Grønland, men så fremt hr. Steenholdts atassutparti får flertal, vil I så forsøge at få det, der er sket nu, ændret? Kan man forvente det fra folketingets side?

(Kort bemærkning).

Steenholdt (Grøn.):

Det spørgsmål har man før stillet til os. Hvad vil vi gøre, hvis vi tager magten i Grønland ved næste valg? Vi har aldrig besvaret dette spørgsmål, men siger: lad os nu se, hvordan valgets udfald bliver, når den tid kommer.

Preben Lange (Grøn.):

Jeg vil gerne indledningsvis takke for den realistiske fremstilling af hændelsesforløbet, som denne redegørelse giver udtryk for, og samtidig sige, at vi i siumut er glade for, at man ikke har medtaget andre hensyn end hensynet til Grønland. Denne sag har vital betydning for Grønland og det grønlandske folk, idet EF-medlemskabet i allerhøjeste grad berører vores hverdag.

I den hjemmestyreordning, som vi har fået, har man helt klart erkendt, at der i forhold til europæerne er fundamentale forskelle, både hvad angår historie, sprog, kultur og vort lands natur. På grund af denne erkendelse har vi fået kompetence til at afgøre vigtige områder inden for samfundets videre udvikling. Denne ordning har samtidig tilgodeset relationerne mellem Grønland og Danmark i og med, at vi har rigsfællesskab.

Når det af redegørelsen fremgår, at regeringen ikke deltog direkte i debatten forud for folkeafstemningen, men bistod med oplysninger af konkret karakter, i det omfang det ønskedes fra Grønlands side, vil jeg gerne sige, at den hjælpsomhed, jeg mødte fra

[Preben

forsl

besv

de i

batt

følt

stan

sige

og i

tota

lien

hol

f

at

bl.a

hju

sva

:

mit

der

fre

des

fra

:

grø

sol

be

fir

de

sa

ik

jo

:

fr

be

øj

sc

st

d

fr

h

v

fr

h

a

g

:

f

f

l

l

c

i

f

i

[Pisken Lange]

forskellige ministeriers side i forbindelse med besvarelsen af de mange spørgsmål, jeg stillede for at få klargjort ting, som indgik i debatten, må tages med et vist forbehold. Jeg følte, at jeg mødte en kolossal passiv modstand fra mange sider. Kun få spørgsmål kan siges at være blevet besvaret tilfredsstillende, og jeg havde på fornemmelsen, at der var en total manglende vilje til et samarbejde med henblik på reel oplysning om EFs rolle i forhold til Grønland.

Nogle steder var denne passive modstand større, end den var andre steder. Jeg følte bl.a., at det ministerium, som burde have hjulpet os mest, var sværest at få konkrete svar fra.

Jeg vil gerne understrege, at det for mig og mit parti, siunmut, er vigtigt, at den tidsplan, der nu er aftalt med regeringen, og som også fremgår af denne redegørelse, bør overholdes, så en udmeldelse kan blive en realitet fra 1. januar 1984.

Det er nemlig af vital betydning for det grønlandske hjemmestyre, at vi så hurtigt som overhovedet muligt selv får retten til at bestemme over vores levende ressourcer, som findes i havet omkring Grønland, ligesom det også er vigtigt, at vi på andre områder sammen med Danmark kan råde over de ikke-levende ressourcer, som findes på landjorden.

Når udenrigsministeren i sin redegørelse fremhæver, at det er regeringens holdning, at bortfald af EF-tilskud ikke kan begrunde øgede statslige bloktilskud, så er det noget, som også er indgået i debatten forud for afstemningen i Grønland. Vi har hertil sagt, at det måske vil være nødvendigt at skrue ned for den styrke, udviklingstakten hidtil har haft. Men jeg vil dog samtidig sige, at det vil være tvingende nødvendigt, at der gennem forhandlinger med regeringen åbnes mulighed for at få ændret den form for regulering af bloktilskuddene til Grønland, der nu bruges.

Når jeg indledningsvis gav udtryk for tilfredshed med redegørelsen, vil jeg dog gerne på et punkt tillade mig at udtrykke betænkelighed. Det fremgår af redegørelsen, at Grønlands medlemskab af EF har indebåret betydelige økonomiske fordele. Udenrigsministeren nævner en række eksempler på dette. Jeg havde troet, at regeringen efter folkeafstemningen var blevet mere villig til at fortælle

offentligheden om de økonomiske fordele, som EF har haft og stadig har ved at have Grønland som medlem. Vi får altid at vide, som det altså også sker nu, hvilke økonomiske fordele Grønland har fra EF, men ikke det modsatte.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at fortælle udenrigsministeren, at sådanne udregninger findes i Danmarks Statistik. Landsstyrets anmodning i forbindelse med folkeafstemningen om disse udregninger blev imødekommet af Danmarks Statistik, og udregningerne blev foretaget, men disse oplysninger nåede aldrig frem til det grønlandske landsstyre. Der blev nemlig nedlagt regulært forbud mod offentliggørelsen af disse tal fra embedsmænd i udenrigsministeriet og ministeriet for Grønland. Vi ved, hvorfor disse tal skjules for offentligheden, for tallene viser, at EF gennem den tid, Grønland har været medlem af Fællesskaberne, har haft større økonomisk fordel, end Grønland har haft. Men det måtte altså ikke komme frem før afstemningen. Tallene var for positive, og de passede for godt med de udregninger, vi selv under stærkt tidspres måtte foretage.

Jeg føler, at der ved denne undertrykkelse af de faktiske forhold skete en censur, en form for magtfordrejning, i forholdet mellem Grønland og Danmark, som ikke er befordrende for det rigsfællesskab, som er en uhyre vigtig del af det unge grønlandske hjemmestyre – en ting, som fra alle sider er erkendt – og som der, hvad der også siges i redegørelsen, ikke har været rejst tvivl om, men som vi i siunmut har understreget bør bevares.

Afslutningsvis vil jeg gerne spørge regeringen, om det vil være rimeligt, at det arbejde, der nu skal til at foregå, når spørgsmålet om Grønlands udmeldelse af EF igen kommer op her i folketinget, kommer til at foregå i det juridiske udvalg og ikke i det politiske udvalg. Der er jo her tale om en traktatændring. Det kan jeg vende tilbage til til den tid, når der skal ske en egentlig behandling om udmeldelsen.

Lad mig til sidst benytte lejligheden til at understrege, at vi fra siunmuts side – og dermed også fra landsstyrets sammen med partierne inuit ataqtigiit og sulissartut partiit og landsdækkende organisationer som arbejderorganisationen SIK samt fanger- og fiskerorganisationen KNA PK – holder fast ved, at

[Preben Lange]

52 pct. er et flertal, og fastholder, at vi vil arbejde videre med henblik på, at udmeldelsen skal være en realitet fra 1. januar 1984.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg vil sige tak til ordførerne, især for én ting: at det gennemgående – selv om der selvfølgelig er forskellige opfattelser bag ordene – har været, at partierne i folketinget respekterer den afgørelse, der er truffet ved folkeafstemningen, og som er blevet fortolket og besluttet af landstinget.

Jeg vil dele min besvarelse op i to dele. Den ene drejer sig om det historiske, det, der ligger forud. Den anden drejer sig om det, der ligger ude i fremtiden.

Jeg vil gerne om det, der ligger forud, sige – det er til hr. Ole Bernt Henriksen – at regeringen jo i sin redegørelse har understreget, at vi gerne havde set, at Grønland var blevet i EF, men at vi meget klart sagde: vi ønsker ikke at blande os. Det mener jeg er en rigtig holdning: hverken at blande sig på den ene eller på den anden måde – ej heller gennem passiv modstand; det skal jeg vende tilbage til om lidt i min besvarelse til hr. Preben Lange. Vi har gjort det, vi fandt rigtigst: besvaret alle de spørgsmål, der kom, så korrekt som muligt. Men det er klart, at der er mange spørgsmål, som ikke kan besvares konkret, fordi det ganske simpelt afhænger af udlægningen.

Jeg vil også godt sige til hr. Ole Bernt Henriksen og til andre, at regeringen mener det, når vi siger, at vi ikke uden videre forhøjer bloktilskuddene svarende til det, man måtte tabe ved en OLT-ordning eller den ordning, der nu kan blive tale om. Jeg mener også at erindre, at det var det, der indgik i debatten i Grønland. Det er ikke noget nyt.

Med hensyn til det fremtidige har flere ordførere, som jeg vil svare ved det, jeg siger nu, spurgt: er det realistisk med den tidsplan, der er stillet op? Jeg er ikke i stand til at besvare det spørgsmål. Det, som vi ved, er, at vi nu vil gå over til det mere formelle i proceduren, men alt det, vi nu skal igennem, er jo ikke noget, Danmark eller den danske regering bestemmer alene. Der vil være nogle formaliteter, vi skal igennem. Der er tale om høringer i Kommissionen og i Parlamentet. Der er tale om, at man på et senere tidspunkt skal have en konference, en regerings-

konference, hvor man efter høringerne begynder på realiteterne. Det vil sige, at det, som bliver det egentlige – også selv om vi har så megen fart på, som vi overhovedet kan have – først vil finde sted, når vi kommer hen i september måned i år. Da går man for alvor i gang på ambassadørplan, og dér vil det så vise sig, hvordan det kommer til at ligge.

Det er meget vigtigt, at proceduren forløber på en sådan måde, at vi kan være ved vejs ende ved udgangen af 1982, således at der bliver fornøden tid til ratifikationsproceduren i de 10 medlemslande. Da der er den store sammenhæng i tingene og vi skal igennem denne proces, er jeg ikke i stand til meget klart at besvare spørgsmålet: kan tidsplanen nu holde? Men det, som regeringen vil give tilsagn om, er, at vi i hvert fald vil gøre vores til at leve op til den plan, som vi har givet i redegørelsen.

Hr. Ivar Hansen citerede, hvad statsministeren havde svaret hr. Preben Lange med hensyn til usikkerheden om en OLT-ordning, og det giver mig anledning til at sige følgende: OLT-ordningen har man ønsket fra Grønlands side at blive koblet ind på, og den danske regerings svar har været: vi vil gøre alt for at hjælpe jer. Men jeg har også haft lejlighed til over for landsstyret, da vi for længe siden drøftede dette spørgsmål, at sige, at man må ikke tro, at det bare foregår ved, at der bliver indsendt en ansøgning, derefter kommer der et blåt stempel på, og så er man med i OLT-ordningen, som den er. Jeg bliver nødt til at sige – og det er ikke første gang, for det har regeringen understreget de gange, hvor vi har haft ganske positive møder med landsstyret –: vær nu klar over, at samarbejdet i EF nok hviler på bestemte principper, men ikke på det princip, der hedder filantropi. Vær nu klar over, at der – det er det eneste, Grønland i EF-sammenhæng kan tilbyde – kan være et ønske om at få nogle aftaler igennem på fiskeriets område, og at de, som man forhandler med, ser en vis sammenhæng imellem den fremtidige ordning altså OLT-ordningen, også for Grønlands vedkommende, og hvad der kan nås af resultater på det andet område. Jeg siger ikke dette for at være pessimist eller slå humøret ned hos nogen, der kan tro, at det går meget lettere. Det, jeg siger her, er en gentagelse af, hvad der tidligere har været sagt, også i stats-

[Udenrigsministeren]

ministerens kontor, til medlemmerne af landsstyret, der har været hernede.

Vi har føjet til: vær ikke et øjeblik i tvivl om, at den danske regering, også når det drejer sig om en ordning for Grønland, vil sætte alle sine kræfter ind på at få den bedst mulige ordning. Det skal der ikke på nogen måde herske tvivl om. Selv om det har været sagt mange gange før, vil jeg godt gentage det ved denne redegørelsesdebat.

Hr. Holger K. Nielsen har jeg i og for sig svaret, i hvert fald i en vis udstrækning, med de ord, jeg her har sagt. Hr. Holger K. Nielsen har ret i, at OLT-ordningen skal fornys i 1985, og vi ser også en opgave i, at vi hurtigst muligt får ordningen hjem. Det er regeringens hensigt at få så megen parallelitet imellem de mere formelle drøftelser omkring ændring af traktaten og så den fremtidige ordning for Grønland, således at vi, når vi kommer hen til den 1. januar 1984, der jo er stillet op som skæringsdatoen, også er kommet igennem de andre forhandlinger. Det siger sig selv, at det er nødvendigt, at vi først og fremmest starter det formelle, proceduremæssige, men det er også klart, at regeringen har til hensigt at starte, før det bliver meget, meget formelt, altså starte ved at få godet jordbunden, ved at tage forskellige kontakter, således at vi ikke kommer bagud med tid.

Hr. Holger K. Nielsen, hr. Steen Folke og andre rejste spørgsmålet: hvad nu med de tilskud, der kommer fra regionalfondens osv., og som altså – hvis det går, som vi regner med – udløber med udgangen af kalenderåret 1983? Hvad nu, hvis der er nogle ubrugte beløb? Jeg vil sige til hr. Steen Folke, at regeringen har ingen planer om – det siger jeg ligeud – regeringen har ingen overvejelser om at træde ind i EFs sted, hvis der er tale om, at man ikke har færdiggjort nogle af de projekter, der foreligger. Det er dækket ind af den principielle bemærkning om, at vi ikke vil erstatte EF. Det, vi naturligvis vil gøre, er at forsøge, hvis der bliver tale om ubrugte midler, når vi når frem til slutningen af 1983, at få et eller andet forhandlingsresultat ud af det, således at man kan få en overgangsordning. Det er klart, at det forudsætter en positiv forståelse fra dem, vi skal forhandle med, men den håber vi også at få.

Jeg vil ikke sige meget til hr. Steen Folke. Jeg spekulerer bare på, hvad det er for en anden ordning, der er bedre, hvad det er for

noget, hr. Steen Folke har i tankerne, og som skulle virke bedre. Jeg ved godt, der blev sagt »den samme, som Færøerne har«, men jeg må altså sige til hr. Steen Folke, at på samme måde som man respekterer den afgørelse, som et flertal i Grønland har truffet med hensyn til tilhørsforhold til EF, så mener jeg også, man skal respektere den afgørelse, som et flertal – dvs. siumutlandsstyret – har truffet med henblik på, at det er en OLT-ordning, man ønsker.

Jeg vil sige til hr. Steenholdt, at regeringen har som bekendt ikke ønsket at blande sig. Når man har en ophedet debat, som man har haft den i Grønland – på samme måde som vi havde den i sin tid i Danmark – så vil hver part synes, at det materiale, som vi har bidraget med, ikke har været tilfredsstillende. Her konstaterer jeg – og det giver mig lidt fred i sindet – at regeringen blev kritiseret både af hr. Steenholdt og af hr. Preben Lange, hvis synspunkter ellers ikke ligefrem kan siges være sammenfaldende. Begge – ud fra hver sit synspunkt – har altså fundet anledning til en kritik af regeringen. Vi har besvaret alle spørgsmål, og jeg vil sige, at vi har besvaret dem så godt og så nøjternt, som vi overhovedet har kunnet gøre det.

Jeg vil ikke gå ind i en polemik med hr. Preben Lange. Det synes jeg heller ikke hele baggrunden for denne debat tilskynder til. Jeg vil tværtimod sige til hr. Preben Lange, at den tone og det ordvalg, hr. Preben Lange præsterede her i dag, ikke er det ordvalg og den tone, vi oplever, når vi mødes med repræsentanter for hjemmestyret. De mange møder, vi efterhånden har haft med landsstyret med Jonathan Motzfeldt i spidsen og med repræsentanter for det parti, som hr. Preben Lange kommer fra, har været møder præget af positiv stemning, af en god atmosfære, hvor alle i lokalet, både regeringen og landsstyret, er enige om, at nu skal vi sætte alle sejl til, for at Grønland kan få en så god ordning som muligt. Jeg må sige, at det er første gang, jeg hører den kritik vedrørende passiv modstand. Der er stillet mange spørgsmål, og jeg kan fortælle hr. Preben Lange, at de har givet os meget arbejde, ikke bare i det ministerium, jeg repræsenterer, men også i andre ministerier. Vi har sat alt ind på, at alle spørgsmål skulle besvares. Men der er selvfølgelig spørgsmål, der er hypotetiske, og hvor det ikke er muligt at give et konkret

[Udenrigsministeren]

svar på et konkret spørgsmål. Jeg vil gå så langt i et svar til hr. Preben Lange, at jeg meget tydeligt på regeringens vegne må afvise, at der skulle være tale om passiv modstand fra regeringens side. Jeg har som sagt ikke hørt det fra andre.

Der er ikke tale om – det er et konkret svar på en påstand – at der er nedlagt noget forbud over for Danmarks Statistik. Der er tale om, så vidt jeg erindrer, i den sag, der blev henvist til, at man fandt, at der var et ufuldstændigt grundlag, og at man i Danmarks Statistik selv traf den beslutning, man traf, og i hvert fald ikke tale om noget diktat.

Endelig vil jeg sige, at der bortset fra det sidste indlæg gennemgående har været den holdning, at man respekterer afgørelsen. Regeringen er parat til at tage fat. Regeringen har for længst indledt et meget positivt samarbejde med hjemmestyret, og det vil vi fortsætte med henblik på at nå den bedst mulige løsning for Grønland.

Ivar Hansen (V):

I mit første indlæg dvælede jeg lidt ved den bemærkning i udenrigsministerens redegørelse, hvor der stod, at det er regeringens holdning, at bortfald af EF-tilskud ikke kan begrunde øgede statslige bloktilskud, og jeg erklærede mig enig i det synspunkt fra regeringens side. Jeg anede måske en lille usikkerhed i regeringens holdning i formuleringen af den sætning, og usikkerheden er måske blevet en anelse større, efter at jeg har hørt udenrigsministerens svar. Så vidt jeg forstod, sagde udenrigsministeren, at regeringen ikke uden videre ville erstatte de beløb til Grønland, som måtte gå tabt som følge af grønlandsk udtræden af EF.

Jeg synes, både den grønlandske regering, den grønlandske befolkning og folketetinget i øvrigt må have et rimeligt krav på at få en meget klar tilkendegivelse fra regeringens side på det punkt. Jeg sagde netop i mit indlæg, at vi tager folkeafstemningens resultat til efterretning, fordi det er vores holdning, at det er den grønlandske befolknings ret, som det også er tilkendegivet, men jeg sagde også, at det er klart, at en beslutning af den art kan få konsekvenser også af økonomisk karakter. Derfor mener jeg, at alle parter har krav på, at regeringens holdning også til det spørgsmål står så klart som overhovedet mu-

ligt. Jeg synes, der indtil nu er efterladt nogen usikkerhed.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Også jeg vil gerne takke udenrigsministeren for svaret, men vil også gerne have det spørgsmål, som hr. Ivar Hansen lige nævnte, besvaret på en meget tydelig og klar måde.

Men der er noget andet, som bekymrer mig en smule. Jeg vil gerne spørge udenrigsministeren, om man har tænkt igennem, om det forhandlingsoplæg, som vi nu kommer med, og som er det, som et lille flertal i Grønland selv ønsker, nu også er realistisk, om det er en vej frem med denne OLT-ordning. Det forholder sig jo sådan, at disse ordninger er designet for Frankrigs og Englands tidligere kolonier, der økonomisk og på enhver anden måde adskiller sig fra Grønland; man kan vel roligt sige, at de næsten ikke kunne adskille sig mere fra Grønland, end de gør. Er det nu en realistisk ordning?

Når jeg spørger om det, er det, fordi Danmark under de forhold, vi har nu, fører Grønlands udenrigspolitik, og sådan skulle det gerne blive ved med at være. Grønland har af den grund ikke noget udenrigsministerium, og derfor kan Grønland ikke bare have et krav på, at vi siger – det er der jo enighed om her i folketetinget – at vi vil følge det, grønlænderne ønsker, men grønlænderne har vel også, da det danske udenrigsministerium i København er Grønlands udenrigsministerium, krav på en betydelig grad af vejledning. Jeg har lyst til at bruge et citat – jeg husker ikke, hvor det kommer fra –: den, der forhindrer kongens onde råd, er kongens bedste ven. Det samme kunne man måske sige i denne sammenhæng. Det er ikke sikkert – jeg føler mig i virkeligheden meget langt fra overbevist om det – at nu også de mennesker, der fra Danmark kommer og sætter sig på grønlænderne – og der er næsten ingen grænser for, hvor meget venstrefløjen vil varetage Grønlands interesser her nede i Danmark – at det nu også er dem, der bedst er i stand til at råde grønlænderne. Jeg har meget stor respekt for mange af mine kolleger herinde på venstrefløjen, men deres sagkundskab i EF-anliggender er i hvert fald stærkt variabel. Jeg tror ikke, jeg er gået nogen for nær.

[Hr. Bernt Henriksen]

Jeg vil gerne have udenrigsministeren til at sige lidt om – da vi har et rigsfællesskab og udenrigsministeriet er Grønlands udenrigsministerium – om det er rigtigt at følge grønlanderne blindt nu igen.

Holger K. Nielsen (SF):

Også jeg takker ministeren for svaret. Jeg må da erklære mig enig i den del af svaret, som sagde, at EF ikke er filantroper. Det tror jeg var et ganske korrekt udsagn. Derfor har jeg også meget svært ved at tro på, at alle de tilskud, der blev sendt fra EF til Grønland, blev sendt derop for grønlændernes blå øjnes skyld. Jeg tror, det var ganske andre faktorer, der gjorde sig gældende.

Jeg stillede en række spørgsmål. Ministeren svarede på visse af dem, men ikke på dem alle. Derfor vil jeg godt gentage et par af de mere specifikke, idet jeg håber, at jeg kan få et mere specifikt svar, end tilfældet var.

Jeg sagde, at jeg fandt, at det næppe ville være rimeligt, at EF skal opkræve variable importafgifter på den grønlandske fiskeeksport til EF, idet den grønlandske fiskeeksport næppe kan udgøre nogen økonomisk trussel mod EF. Vil regeringen arbejde for, at EF ikke vil opkræve importafgifter herpå? Jeg spurgte, om regeringen vil arbejde for, at lånerammen fra Den europæiske Investeringsbank, som formelt set godt kan fastholdes, bliver fastholdt. Jeg nævnte, at tyskerne muligvis vil koble de tyske fiskerettigheder ind i OLT-forhandlingerne. Vil regeringen arbejde for, at dette ikke sker, og at dette spørgsmål bliver et bilateralt forhold mellem vesttyskerne og Grønland?

Endelig havde jeg et par bemærkninger om EPS, det europæiske politiske samarbejde, hvor jeg meget gerne vil have at regeringen krystalklart siger, at den del af udenrigspolitikken, der bliver indkoblet i EF-samarbejdet, som det har været tilfældet i den seneste tid, ikke vedrører Grønland.

Dohrmann (FP):

Hr. Preben Lange var i sit indlæg inde på, at der skulle føres nogle økonomiske forhandlinger med regeringen. Det skal jeg selvfølgelig ikke blande mig i, men jeg synes bare, hr. Preben Lange skal gøre sig hundrede procent klart, at skal der igen føres økonomiske forhandlinger med regeringen, kan det

kun være med henblik på én eneste ting: at nedskære de danske bevillinger til Grønland.

Vi låner og låner milliarder af kroner i udlandet. Samtlige ministerier må se i øjnene, at der bliver skåret ned, og det samme må Grønlandsministeriet. Derfor går jeg ud fra, at hr. Preben Lange, når han nu kommer hjem til ikke siutmutterne – som jeg var lige ved at sige – men sine vælgere, gør dem fuldstændig klart, at konsekvensen af den afstemning, man har foretaget, og som vi nu kender udfaldet af, vil være, at også bevillingerne til Grønland bliver nedskåret. Sådan ligger landet. Det er blot for at gøre det helt klart, at det er under den forudsætning, at vi og andre partier har givet vores tilslutning til redegørelsen i dag.

I mit første indlæg stillede jeg et spørgsmål til Grønlandsministeren om, hvornår man kunne forvente at Grønlandsministeriet blev nedlagt. Jeg har ikke fået noget svar. Det tager jeg som et udtryk for, at ministeren ikke har nogen planer om at nedlægge sit ministerium.

Steen Folke (VS):

Udenrigsministeren bebrejdede i temmelig stærke vendinger hr. Preben Lange tonen i det indlæg, han holdt. Det undrede mig, for jeg synes, det var et yderst sobert indlæg, hr. Preben Lange holdt.

Til gengæld undrede jeg mig en lille smule over tonen i en del af udenrigsministerens indlæg, hvor udenrigsministeren næsten kom til at lyde lidt truende i sin fremstilling af, hvilke udsigter der var for de forhandlinger, der skulle foregå. Jeg kom til at tænke på hr. Erhard Jakobsens indlæg, for hr. Erhard Jakobsen svang sig unægtelig også, sin vane tro, temmelig højt op og fremstillede, hvor svært det ville blive at få nogen som helst rimelige ordninger og nogen forståelse for de grønlandske synspunkter i EF. Hr. Erhard Jakobsen slog syv kors for sig og sagde, at det var slet ikke hans synspunkter, det var ikke, hvad han mente, det var ikke, hvad hans parti stod for. Her var man åbenbart mere positiv – selv om man nok kan have sine tvivl om det – men i EF skulle Grønland ikke vente at blive taget på med fløjls-handsker osv.

Jeg er lidt usikker på, om udenrigsministerens tonefald og måde at fremstille tingene på i virkeligheden skulle fortolkes på samme

[Steen Folke]

måde, som jeg har mistanke om at hr. Erhard Jakobsen skal fortolkes på. Jeg tror, hr. Erhard Jakobsen har svært ved at skelne mellem det, der er de toneangivende synspunkter i EF, og det, der er hans eget og hans partis synspunkt i disse sager. Jeg er en lille smule bekymret for, om udenrigsministeren skal forstås på samme måde.

Jeg er i og for sig enig med udenrigsministeren, når han meget stærkt siger, at der er ikke tale om filantropi i EF. Nej, det er der bestemt ikke, og det er just grunden til, at jeg og mit parti er på vagt over for de associationsordninger, man nu kan få lavet. Jeg synes unægtelig, at udenrigsministeren ligesom fik pressionen frem på en meget klar måde, når det utvetydigt blev sagt, at hvad Grønland kan opnå af positive ting i disse forhandlinger, vil være afhængigt af, i hvilket omfang Grønland fortsat giver adgang for EF-fiskeriinteresser i grønlandske farvande. Det synes jeg var en meget ubehagelig formulering.

Jeg vil gerne spørge, om regeringen vil arbejde for, at der ikke fortsat bliver mulighed for et sådant fiskeri fra visse EF-landes side i grønlandske farvande, for det har jo i høj grad været noget af det afgørende problem i Grønland, at forskellige EF-fiskerilande har haft adgang til rovfiskeri i grønlandske farvande.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Jeg vil gerne over for hr. Ivar Hansen og også hr. Ole Bernt Henriksen slå fast, at regeringen naturligvis står ved det, der står i redegørelsen. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at regeringen ikke er indstillet på at erstatte, hvad der måtte blive mistet. Som jeg sagde, er det tydeligt indgået i debatten og ikke noget nyt standpunkt. Der skal ikke råde usikkerhed. Jeg håber, at jeg hermed har bortvejret den usikkerhed, hr. Ivar Hansen følte.

Så vil jeg sige til hr. Ole Bernt Henriksen, at regeringen har valgt ikke at blande sig. Jeg opfatter hr. Ole Bernt Henriksens bemærkninger således, om ikke det var rigtigst i rigsfællesskabets gode ånd, hvis regeringen arbejdede, skal vi sige vejledende. Jeg tror, ordene »at give råd« kom ind i bemærkningerne. Hertil vil jeg bare sige, at alt har jo sin naturlige grænse, også med hensyn til rådgivning og vejledning. Når det drejer sig om

politiske holdninger som sådanne, har regeringen som sagt ikke ønsket at blande sig. Men når det drejer sig om bidrag, vi kan yde med hensyn til, hvad konsekvensen af det er, eller det kan være, hvad udsigterne for det er, eller det spørgsmål egentlig er, hvad vi kan hvide hjem i øvrigt af informationer fra Bruxelles, så gør vi det ét hundrede procent. Grønlandsministeriet har den løbende kontakt – andre dele af regeringen har samme – med Grønlandsministeren også en løbende kontakt, når det drejer sig om forhandlinger med landsstyret. Som jeg nævnte før, har vi haft adskillige møder om dette spørgsmål, hvor vi åbent drøfter tingene, og hvor der bliver stillet spørgsmål. Vi forsøger at besvare dem, så jeg ser egentlig ikke det som noget væsentligt problem.

Hr. Holger K. Nielsen spørger, om regeringen vil støtte, at man ikke får variable importafgifter, og om vi vil støtte bestræbelserne for, at man fortsat kan have Den europæiske Investeringsbank inde i billedet. Svarene er ja. Vi støtter på alle de områder, hvor vi kan. Derfor behøver man faktisk ikke at stille spørgsmål på den måde. I samarbejde med det grønlandske hjemmestyre vil vi støtte de tanker og de ønsker, man kommer frem med vedrørende en fremtidig aftale.

Jeg kan ikke – det er også et svar til hr. Holger K. Nielsen – sige, hvordan tingene vil udvikle sig for fiskeriet, hvilke krav andre vil møde frem med. Jeg mener i øvrigt, at man skal være lidt varsom med i en debat som denne at foruddiskontere et forløb og ligesom med sine spørgsmål til mig afskære grønlænderne fra noget, som de måske selv ville ønske. Det kan være, at hjemmestyret, når vi kommer ind i mere konkrete forhandlinger, kan se en fordel i, at man indgår en aftale, hvori også fiskeriet kan være en del. Men forudsætningen er, at det skal være hjemmestyret selv, der har et ønske om, at det skal med ind. Men jeg vil altså advare imod, at vi for teoretisk i en debat som denne går ind i en fremtidig forhandlingsløsnings substans.

EPS har ikke været aktuelt. Hvis der skulle opstå spørgsmål i EPS, der rækker til Grønland, vil den kontakt, vi naturligvis etablerer til hjemmestyret, blive benyttet. Jeg ser det som sagt ikke som noget problem.

Så vil jeg endelig sige til hr. Steen Folke, at jeg har ikke været truende. Jeg har f.eks.

ne, har reg
at blande sig
ag, vi kan yde
vensen af det
gterne for det
, hvad vi kan
ioner fra Bru
rede procent
løbende kon
i har sammen
å en løbende
forhandlinger
nte før, har vi
tte spørgsmål,
, og hvor der
øger at besva
e det som no

gger, om rege
e får variable
otte bestræbel
ave Den euro
i billedet. Sva
områder, hvor
aktisk ikke at
I samarbejde
yre vil vi støt
kommer frem
ftale.

et svar til hr.
dan tingene vil
krav andre vil
øvrigt, at man
en debat som
orløb og lige
mig afskære
de måske selv
hjemmestyret,
krete forhand
nan indgår en
i være en del.
det skal være
ønske om, at
il altså advare
ebat som den
orhandlingsløs

Hvis der skul
ler rækker til
naturligvis eta
enytet. Jeg ser
oblem.

r. Steen Folke,
Jeg har f.eks.

[Udenrigsministeren]

ikke truet med, at der er de og de konse-
kvenser af negativ art forbundet med afgørel-
sen i Grønland. Men det, jeg har sagt, er en
gentagelse af, hvad der har været erklæret
over for hjemmestyrets repræsentanter. Det
vil være forståeligt, hvis man fra grønlandsk
side bebrejdede os, hvis der i et eller andet
forhandlingsforløb om en aftale for Grøn-
land opstod problemer f.eks. omkring fiskeri-
et, at vi overhovedet ikke har nævnt, at dette
kunne opstå. Der er det regeringens forplig-
telse i samarbejde med det grønlandske
hjemmestyre at pege både på de muligheder,
der ligger, men også på de problemer, der
kan opstå. Det er på den måde, et godt sam-
arbejde udvikler sig, og det har vi set mellem
regeringen og det grønlandske hjemmestyre.
Det er den måde, man skal benytte, hvis man
realistisk skal nå tilfredsstillende resultater.
Det er som bekendt regeringens holdning.

Hermed sluttede forhandlingen.